

סוד "הסוכה האחת"

יום עיון לקראת חג הסוכות – מכון מאיר

שהוא שורש הנשמה, של האיש ושל הצבור, במקור ההויה העליונה.

5. אורות הקודש א' עמ' רל"ז-רל"ח; הגיון הקודש, הדמיון העליון

מקור הדמיון והשכל, סד

הדמיון הוא הצל של השכל, ולפעמים הוא למעלה מהשכל, לא מצד עצמו, כי אם מפני שהוא כעין חומר מקבל הארה מאור עליון. ויש לפי זה שתי סגולות מיוחדות בדמיון, שדינם חלוק, סגולת צל השכל שבו, וסגולת קבלת ההארה שבו. ... ההתעלות של הדמיון באה כל זמן שהוא דבוק בקדושה, אבל הדמיון של חול אין לו כי אם כח הצל שבו לבד, והוא מקור הלצנות. לפי אותו הערך שהוא מתרחק ממקוריות השכל.

6. אורות עמ' ל"ד-ל"ה; ישראל ותחייתו י"ז

כל התרבות הזמנית בנויה היא על יסוד כח המדמה. זוהי מורשת גורלם האילי של עמי התרבות האחרים ככה המדמה, שממנו באה התפתחות היופי הגופני בפועל ובציור מעשי. הולך ומשתכלל כח המדמה, ועמו משתכללים המדעים המעשיים והנסיוניים, ועל פי עליותו של כח המדמה ותפיסתו את החיים מסתלק האור השכלי, מפני שהושב העולם כולו שכל האושר תלוי בפתחו של כח המדמה. וכה הולכים העינים בהדרגה, עד ששרירי השכל שברוה החכמה ההולונית גם הם הולכים ונעתיקים אל כח המדמה. המליצים והמספרים, הדרמתוריים וכל העוסקים באמנויות היפות נוטלים מקום בראש התרבות, והפילוסופיה פוסחת וצולעת ואין לה מעמד מפני שהשכל הנקי הולך ומסתלק. כפי סלוקו של השכל ורוח החכמה כן הוצפא יסגי וחכמת סופרים תסרה יראי הטא ימאסו והאמת תהא נעדרת ופני הדור כפני הכלב, אותה העדינות הפנימית, הבאה מרוח החכמה, הולכת ונמוגה, השאיפה לרוחניות ואצילות, לדבקות אלהית, לעולם העליון, לזוך המוסר, ברום טהרתו, לציורי המושכלות מצד עצמם ונצחיותם, נעשית חזון יקר, וכפי אותה המדה, הנהגת בעולם בכללו, נוהג הדבר בישראל כלפי רוח הקודש ואהבת התורה ... אמנם כל זה הוא יסוד עצה מרחוק, עצת ד' היא להשלים את כח המדמה, מפני שהוא בסיס בריא לרוח העליון שיופיע עליו.

להמעמד הפרטי של המצייר ביחידותו, הכרה זו עלולה היא, לקשר קשר של אחדות בין אישים שונים, ובין חברות שונות, מפני שהבהירות השכלית, שהיא תפיסת חיים כוללת המאחדת את הפרטים, היא מאחדתם. כל חטאות האדם, שהן נמשכות מפני התגבורת של הגסות החומרית על העדינות הנשמית, הן גורמות, שברוחו של האדם מתגברת תפיסת החיים הדמיונית, שהיא בטבעה פרטית, ... ועל כן כל זמן, שהעונות מקשרים את החיים בכבליהם, אי אפשר לקוות לשיווי בדעות, ולאחדות של שלום, אבל אחרי אשר אור התשובה הופיע בעולמנו, על ידי קדושת יום הקודש, יום הכפורים, וכל ישראל נטהרו מחלאת החטא, אז הטוהר הנשמתי מתגבר בקרבנו, ובמקום הדמיון המתעה יבא השכל הטהור הגנוז במעמקי נשמתנו להאיר את אופק חיינו, ... אז, כאשר בא אחר כך החג הקדוש חג הסוכות ההולך ובה עלינו לטובה, הננו כבר מתכשרים לבא, על ידי טהרת השכל המאיר עלינו, לידי תפיסת החיים העצמיים השופעים ממקור האמת המוחלטת עלינו, ועל ידי זה יכולות הן הדיעות המופרדות על ידי צללי המחשכים של הדמיון להיות הולכות ומתאחדות, ותחת המאפל של הפרודים והמשטמות, ריבי המפלגות והסכסוכים האישיים, המשחיתים בנו כל חלקה טובה, ברוח ובחומר, יבא האור הטהור הנאצל על קדושתה של הסוכה ומגרש מאתנו את צללי הבלהות של הדמיונות המתעים. ואור תורה, וזוהר יראת שמים באהבת אמת, הולך ומתפשט על כל מהותנו, לאחד על ידם את הרעיונות למיניהם, ואז הרינו מתעלים ומגיעים ליקרת האחדות השלמה הראויה להיות מופיעה באור קדושתה על כל פזורי ישראל כולם. וכל ישראל נעשים ראויים לישב בסוכה אחת.

4. אורות הקודש א' עמ' רמ"ז; הגיון הקודש, אחדות הרגש השכל והרצון

אחדות הרוחניות, עא

בחינוך האדם היחיד, וכן בחינוך האדם הכללי, האומה והאנושיות, צריכים לשום לב לאחדות הרוחניות, דהיינו שהשכל יהיה משפיע ישר על הרגש, והרגש על הדמיון, והדמיון על הפעולות. וכשיש סתירה בין אלה החלקים אז ההריסה מוצאה מקום לחול. ועל גבי אלה ארבעה החלקים, שהם שכל, רגש, דמיון, מעשה, מתעלה הענין האצילי,

1. סוכה כ"ז, ב'

תניא רבי אליעזר אומר כשם שאין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חבירו דכתיב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים משלכם כך אין אדם יוצא ידי חובתו בסוכתו של חבירו דכתיב חג הסוכה תעשה לך שבעת ימים משלך וחכמים אומרים אף על פי שאמרו אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון בלולבו של חבירו אבל יוצא ידי חובתו בסוכתו של חבירו דכתיב כל האזרח בישראל ישבו בסכת מלמד שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת.

2. שו"ע או"ח תרל"ז, ב' ומשב"ד ס"ק ה'

יוצאין בסוכה שאולה וכן יוצאין בשל שותפות:

שאולה – דכתיב (וי) כל האזרח בישראל ישבו בסוכות מלמד שכל ישראל ראויין לישב בסוכה אחת (והיינו זה אחר זה) וזה (יא) א"א שיהא לכולם דלא מטי לכל חד שוה פרוטה אלא ע"י שאלה;

3. מאמרי הרא"ה עמ' 148-149; הסוכה האחת

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות מלמד שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת. (סוכה כ"ז ב'). יש הפרש גדול, בין תפיסת החיים, שהיא באה על ידי כח הדמיון של האדם היחיד, או החברה הצבורית בכלל, לתפיסת החיים הבאה, ע"י בהירות השכל, בשעה שהוא ניצול מפגעי הדמיון. השכל מפני שכשהוא עומד בבירורו, הרי הוא דן, על כל הדברים, כמו שהם, לא רק כמו שהדבר נתפס בציורו הפרטי של האדם, אלא הוא דן על עצמותם של הדברים באין שום הפרש בין אם הוא יכול להגיע למטרתו, להשיג באמת את הדברים כמו שהם, או שאינו יכול להגיע למטרתו זאת, אבל החפץ השכלי, הרי הוא תמיד להגיע אל האמת ולהכיר את הדברים כמו שהם, מה שאין כן החפץ הדמיוני, בברורם, אלא הוא משתוקק לצייר דברים כפי מה שהם ניתנים להצטייר בחוג המצייר הפרטי, האסור בדמיונו. ובשביל כך כל זמן שהאדם הוא קשור בכבלי הדמיון בחייו הרי תפיסתו המחשבתית היא רק תפיסה פרטית, וזה גורם שאי אפשר כלל שיתלכדו הדעות ויתאחדו באגד אחד, כל זמן שבני אדם הנם מסורים להחיים הדמיוניים שלהם. כי רק תפיסת החיים השכלית, מפני שהיא לפחות שואפת להכרת הדברים כמו שהם עומדים מחוץ